

результатів дисертації

на тему:

«Методичні засади формування універсального дизайну громадського простору»,

здобувача ступеня доктора філософії

Твороновича Ігоря Олександровича

з галузі знань 02 – Культура і мистецтво

за спеціальністю 022 – Дизайн

1. Актуальність теми дослідження І.О.Твороновича обумовлена тим, що універсальний дизайн набуває все більшої актуальності у світі, особливо в умовах зростаючого числа літніх людей у багатьох країнах. В основі філософії універсального дизайну лежить ідея створення такого середовища, продуктів і послуг, які були б корисні всім, а не тільки людям з інвалідністю.

Різноманітність підходів вносить певну неоднозначність змісту окремих теоретико-методичних положень, а наявні наукові розробки дають недостатнє уявлення про специфіку та сутність універсального дизайну та теорії безбар'єрності. Зазначене зумовило вибір теми дослідження та засвідчило його актуальність.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота І.О. Твороновича базується на чинних законодавчих та нормативно-правових актах у галузях архітектурно-містобудівної діяльності та універсального дизайну, на Конституції України, на Законах України: «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», «Про транспорт», «Про дорожній рух», «Про міський електричний транспорт», «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про будівельні норми», Контекстуальні основи для інтеграції універсального дизайну в Конвенцію ООН про людей з обмеженими можливостями 2004, Конвенція про права людей з інвалідністю, Резолюція

Генеральної асамблеї ООН № 61/106, прийнята на шістдесят першій сесії ГА ООН 2006 року (Конвенцію ратифіковано законом України № 1767-VI від 16.12.2009).

Дисертація відповідає паспорту спеціальності 191 – Архітектура та містобудування.

3. Наукова новизна одержаних результатів.

У дисертації одержані наступні наукові результати.

Уперше: виявлено передумови формування універсального дизайну в результаті аналізу взаємодії бар'єрної та безбар'єрної ситуації.

- Обґрунтовано сутність утворення громадських просторів колективної дії на врахуванні контрпозиції бар'єрної та безбар'єрної ситуації.
- Класифіковано громадський простір колективної дії за ступінню співвідношення бар'єрної і безбар'єрної ситуації.

Удосконалено термінологічний апарат для розширення поняття універсального дизайну.

Розвинуто методи дослідження громадських просторів колективної дії на основі впровадження феноменологічного підходу.

Отримали подальший розвиток:

- існуючі теоретичні положення щодо формування громадського простору колективної дії, відбулось збагачення технології дизайн проектування громадських просторів колективної дії із застосуванням передпроектного аналізу на основі феноменологічного підходу.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Дисертація містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні результати проведених досліджень, які мають істотне значення для галузі знань 02 – Культура і мистецтво.

Міститься в доповненні існуючого концептуального апарату, який стосується вивчення феномену універсального дизайну, інклюзії, доступності а також в аспекті дослідження громадських просторів колективної дії. Дане дослідження ставить у фокус саму суть інтенційної свідомості суб'єкта через вивчення якої можливо зрозуміти сам феномен дизайну, що значним чином доповнює існуючі методи аналізу. Також за допомогою запропонованої в дослідженні імплементації логіки ситуаціонізму у теоретичну площину (до прикладу зміна поняття «бар'єр», що використовується в наявному дискурсі на поняття «бар'єрна ситуація»), можна розширити оптику дослідження, та виявити раніше не виявлену проблематику. Означено парадигму «безбар'єрність» як абстрактну концепцію, що не ставить реалістичні цілі для проектування. Натомість пропонується зміна фокусу дослідження на взаємодію бар'єрної та безбар'єрної ситуацій, визнання «бар'єрної ситуації» не як проблеми, а радше як феномену для дослідження.

Результати можуть стати базисом для можливих міждисциплінарних досліджень на межі філософії, дизайну, мистецтва, економіки та політології а також психології.

5. Використання результатів роботи.

Полягає в тому, що описані автором методи та підходи мають потенцію оптимізувати процес проектування громадських просторів колективної дії. Отримані висновки можуть бути застосовані при підготовці передпроектного аналізу просторів колективної дії, безпосередньо використовуватись як логіка та ціннісна база для прийняття рішень при проектуванні, при філософських та політичних дослідженнях а також мають потенціал бути задіяні у наукових матеріалах для підготовки фахівців дизайнерів у вищих навчальних закладах.

6. Особиста участь автора в одержанні наукових та практичних результатів, що викладені в дисертаційній роботі є самостійною науковою працею, у якій висвітлено власні ідеї та розробки авторки, що дали змогу вирішити поставлені завдання. Робота містить теоретичні та практичні

положення та висновки, сукупність яких кваліфікується як вагомий внесок в теорію універсального дизайну. Основні положення та результати дисертаційної роботи одержані автором особисто, що засвідчується публікаціями. При цитуванні інших авторів здійснено посилання на відповідні джерела.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі образотворчого мистецтва і архітектурної графіки Київського Національного університету будівництва і архітектури, науковий керівник – доктор архітектури, професор, декан архітектурного факультету КНУБА, Кащенко О.В.

Розглянувши звіт подібності щодо перевірки на плагіат, зроблено висновок, що дисертаційна робота Твороновича І.О. є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів плагіату та запозичень. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Дисертація характеризується єдністю змісту та відповідає вимогам щодо її оформлення.

7. Перелік публікацій за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача.

За результатами досліджень опубліковано 15 наукових праць, у тому числі: 6 статей у наукових фахових виданнях України категорії «Б»; 1 – у періодичних наукових фахових виданнях інших держав, які входять до ЄС; 8 тез наукових доповідей в збірниках матеріалів міжнародних конференцій.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Горбик О.Р., Творонович О. Є., Творонович І.О. Нова версія тлумачення імені Щек, одного з братів-засновників Києва та текстові моделі його зброї-символу в аспекті ретроспективного протодизайну. Науково-технічний збірник «Сучасні проблеми архітектури та містобудування». Київ, 2015. С. 141-148. (фахове видання України категорії «Б»)

2. Горбик О.Р., Творонович О. Є., Творонович І.О. Нова гіпотеза тлумачення імені Щек, одного з братів-засновників Києва та текстові моделі його зброї-символу з позиції ретроспективного дизайну. Український науковий журнал «Освіта регіону Політологія. Психологія. Комунікації.» Київ, 2015. С. 91 – 95 (фахове видання України категорії «Б»)

Особистий внесок здобувача: текстова та ілюстративна частини

3. Покотило К.М, Творонович І.О. – Про потенціал феноменологічних методів у дослідженні бар'єрних ситуацій в універсальному дизайні. *Spatial Development* 2023, ISSN 2786-7277 <https://nfv.ukrintei.ua/view/63d8b94960ccdc177b3571d2>

Особистий внесок здобувача: текстова частина про феноменологічні методи

4. Tvoronovych, I. “Incorporation of universal design ideas in independent Ukraine” Містобудування та територіальне планування. № 85, 2024. ISBN 2076-815x DOI: 10.32347/2076-815X.2024.85.625-636 фахове видання України категорії «Б»)

5. Творонович, І. О. «Особливості сприйняття простору та місця у контексті бар'єрної ситуації.» Теорія та практика дизайну. Архітектура та будівництво. К.: НАУ, 2024. Вип. 2(32). С. 70–77. doi: <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2024.32.9>(фахове видання України категорії «Б»)

6. Yanovska V., Tvoronovich V., Tvoronovich I. Philosophy of science: integrative strategies of research. *Sofia Prima*. №1(5). 2022. P. 45–57. DOI: 10.34170/2707-370X-2023-45-57 (фахове видання держави ЄС)

Особистий внесок здобувача: текстова інформація

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Tvoronovych Ihor. Tvoronovych Victoriia. Economics of sustainable development: theoretical approaches and practical recommendations. *Materials of International scientific and practical conference September, 13-16, Kosice, 2015*. P. 118.

8. Творонович І.О. Клецова А. О. Корпусова О.В. Феномен органічного формоутворення у дизайні. Фаховий збірник «Матеріали Міжнародної науково-методичної конференції

VIII Міжнародного форуму «Дизайн-освіта 2015»» Харків, 2015. С. 93

9. Творонович І.О. Яновська В.П., Творонович В.І. Особенности маркетингового подхода к организации пассажирских перевозок. Фаховий збірник «Актуальные вопросы и перспективы развития транспортного и строительного комплексов: материалы IV Междунар. Науч.-практ. Конф.: в 2 ч. Ч. 2 / М-во трансп. И коммуникаций Респ. Беларусь, Бел. ж. д., Белорус. Гос. Ун-т трансп.; под общ. ред. Ю. И. Кулаженко» Гомель, 2018. С. 308–309.

10. Творонович І.О. Яновська В.П., Творонович В.І. Високошвидкісні магістралі-пріоритетний напрямок розвитку залізничного транспорту. Збірник тез доповідей «Міжнародна транспортна інфраструктура, індустриальні центри та корпоративна логістика: тези доповідей за матеріалами п'ятнадцятої науково-практичної міжнародної конференції. Частина 1.» Харків, 2019. С.107-109.

11. Творонович І.О. Яновська В.П., Божок А.Р. Роль корпоративних університетів у розвитку компаній. Збірник «Моніторинг та аналіз в системі ефективного менеджменту на залізничному транспорті: реалії та перспективи: матеріали VII Міжнар. науково-практичної Конференції». Запоріжжя, 2019. С. 25-26.

12. Творонович І.О. Фактори впливу на ефективність пасажирських перевезень. Журнал «Молодий науковець» №4. Київ, 2019. С. 206-209.

13. Творонович І.О. Кащенко О.В. Дизайн-проекування коворкінгів. Збірник «Актуальні проблеми сучасного дизайну». Київ, 2021. С. 150.

14. Творонович І.О. Кащенко О.В. Urban scope of universal design. Збірник «ArchEco – IX international scientific conference». Kyiv, 2021. P.140.

15. Творонович І.О. Покотило К.М. «Феномен безбар'єрності у філософії універсального дизайну» Київ. 2021 С. 143-145 Філософія науки,

техніки і архітектури в гуманістичному вимірі. – матеріали міжнародної науково – практичної конференції 12.13. листопада 2021р. Ч.2.

Особистий внесок здобувача: текстова інформація

ВВАЖАТИ, що дисертаційна робота Твороновича І. О. «Методичні засади формування універсального дизайну громадського простору», яка подана на здобуття ступеня доктора філософії, за своїм науковим рівнем та практичною цінністю, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам пп. 5, 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, та відповідає напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми КНУБА зі спеціальності 022 – Дизайн.

РЕКОМЕНДУВАТИ:

1. Дисертаційну роботу «Методичні засади формування універсального дизайну громадського простору», подану Твороновичем Ігорем Олександровичем на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 22 – Дизайн, до захисту.

2. Головою спеціалізованої вченої ради призначити:

– доктора архітектури, професора Товбича В.В завідувача кафедри інформаційних технологій в архітектурі, Київського національного університету будівництва і архітектури;

Рецензентами призначити:

– кандидата технічних наук, доцента Козак Наталю Федорівну, доцента кафедри архітектурних конструкцій Київського національного університету будівництва і архітектури;

– доктора технічних наук, професора Кривенко Ольгу Віталіївну, професор кафедри архітектурних конструкцій Київського національного університету будівництва і архітектури.

Опонентами призначити:

– доктора технічних наук, професора Пашкевич Калину Левіанівну, професора кафедри мистецтва та дизайну костюма Київського національного університету технології та дизайну;

– кандидата архітектури, доцента Гнатюк Лілію Романівну, завідувачку кафедри дизайну інтер'єру, факультету архітектури, будівництва та дизайну Національного авіаційного університету.

Рішення прийнято одногосно (за – 20, проти – немає, утримались – немає).

Головуюча розширеного засідання кафедри

Кандидат технічних наук,

доцент, доцент кафедри рисунку

та архітектурної графіки КНУБА

О.О. Сафронова

Секретар розширеного засідання кафедри,

старший викладач

кафедри рисунку та

архітектурної графіки КНУБА

Підписи О.О. Сафронової

Та О.А. Кравчук

Засвідчую Секретар

вченої ради КНУБА

О.А. Кравчук

М.О. Клименко